

UVOD

HISTORIJSKI RAZVOJ PUTNE MREŽE U BIH

Razvitak cestovne mreže u BiH nije bio jednolik jer je bio uvjetovan društveno-političkim prilikama u kojima se nalazila BiH. Ceste su bile građene prema potrebama i interesima zemalja koje su imale pod svojom vlašću pojedine naše krajeve. Tako da imamo periode u kojima se razvija putna mreža naše zemlje.

To su periodi:

- do dolaska Osmanskog carstva
- period Osmanskog carstva
- period snepsije BiH od strane Austro-Ugarske
- period kraljevine Jugoslavije
- period nakon II svjetskog rata do 1992 god.
- period agresije na BiH(od 1992-1995 god.)
- poslijeratni period.

1.1.Period do dolaska Osmanskog carstva na područje BiH

Prema prvim historijskim izvorima organizovana izgradnja puteva širom BiH počela je početkom nove ere poslije zadnje neuspjele pobune tadašnjih starosjedilaca Ilira protiv Rimskih osvajača. Od tada cijelo područje BiH biva čvrsto pod kontrolom Rimljana koji uspostavljaju svoja naselja i mrežu puteva širom Bosne. Ovi putevi su bili potrebni Rimljanima za njihovo dalje vojno napredovanje, kao i za prevoz zlata, srebra i olova koji se eksploatišu iz rudnika u Bosni. Propast Rimskog carstva i dolazak Slavena na Balkan nije imao posebnog utjecaja na razvoj puteva u BiH. Postojeći putevi se i dalje koriste uglavnom za transport roba između sjevera današnje Srbije i Crne Gore preko BiH sa Dubrovnikom i Rimom. Dubrovački drum-Via Ragusina- vodio je preko Trebinja, Gackog, Foče, Pljevalja, Prijepolja, Sjenice, Novog Pazara i Prokuplja u Niš.

1.2.Period Osmanskog carstva

Širenje Osmanske imperije na prostore Balkana nije za posljedicu imao većih promijena u izgradnji novih puteva na području BiH. I dalje su se koristile već postojeće karavanske komunikacije, s tim da je u tom periodu izgrađeno nekoliko poznatih mostova na Bosanskim rijekama (slike 1,2 i 3)kao:

- Stari most u Mostaru izgrađen 1566 god. Koji je služio svojoj namijeni spajajući lijevu i desnu obalu Neretve i povezujući ljude, srušen je 1993 god. u sukobima armije BiH i HVO. Da bi se 14.04.2003 god. postavio prvi kamen njegove obnove koja se uspješno zavrzila. I most je ponovo u funkciji.
- Kozija ćuprija iz XVI vijeka ,
- Rimski most zapadna kapija Sarajeva sagrađen je između 1530 i 1550.

Osnovni karavanski putni pravci prema tada razvijenoj Dubrovačkoj republici (nastala u XIII vijeku) i Mletačkoj republici (nastala početkom XV vijeka) išao je preko BiH iz preavca Srednjeg i Biliskog istoka preko Carigrada, Makedonije, Srbije i Sandžaka i bio je poznat kao Carigradski drum. Znači , on je preko Goražda, Prače , Sarajeva, Konjica, Jablanice, Mostara i Čapljine vezao čitavu BiH sa zemljama Bliskog i Srednjeg istoka. Bila je to u doba Osmanske imperije u razdoblju od XV do XIX vijeka osnovna saobraćajna arterija u BiH. Jedan dio se odvajao prema Travniku , Jajcu i dolinom rijeke Vrbas prema zapadnoj Bosni. Uz karavanske puteve su za potrebe trgovaca što su dolazili iz dalekih zemalja građeni karavansaraju-moteli. Jedan od njih , Gazihusrevbegov Morića han, podignut je u prvoj polovini XVI vijeka. Imao je veliko ograđeno četvrtasto dvorište , magaze i prostore za konje, imao je 44 sobe, kapacitet 300 ležaja.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com